

Літературна та загальнонародна (національна) мова

Роботу виконав: Кукса Дмитро

Поняття літературної та національної мови

Національна мова- це мова, що є засобом усного й письмового спілкування нації. Поняття національна мова охоплює всі мовні засоби спілкування людей: літературну мову, територіальні й соціальні діалекти, просторіччя

Літературна мова- це унормована, загальноприйнята форма національної мови, що має розвинену систему стилів, наявність усної й писемної форм багатий лексичний фонд

Культура мовлення

Культура мовлення - передбачає дотримання

мовних норм вимови, наголосу, слововживання і побудови висловів, точність, ясність, чистоту, логічну стрункість, багатство і доречність мовлення, а також дотримання правил мовленнєвого етикету.

Культура мовлення – це:

- наука, що вивчає рівень дотримання ustalених літературних норм;
- володіння нормами усної та писемної літературної мови;
- уміння використовувати виражальні засоби та мовний етикет відповідно до мети, змісту й умов спілкування.

Національна (загальнонародна) мова

Національна (загальнонародна) мова охоплює:

- 1) літературну мову,
- 2) діалекти,
- 3) професійні й соціальні жаргони,
- 4) фольклорні елементи,
- 5) просторіччя,
- 6) суржик.

Цікавий факт

В літературі можна натрапити на думку, що загальнонародної мови як такої не існує, а є слобожанська мова, мова волинян, подолян, полтавців тощо. Якщо йти таким шляхом, то загалом не варто визнавати факт існування єдиної національної мови, тобто мови української нації.

Проте поняття національної мови (чи національних мов) поширене в науковій термінології та має не лише суспільний, а й власне лінгвістичний зміст.

Літературна мова

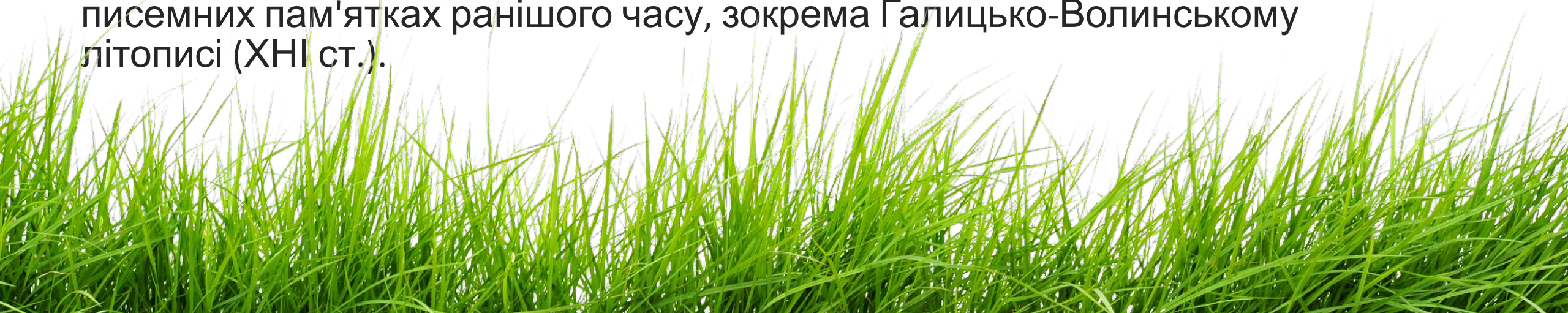
Літературна мова є формою національної мови, звичайно, вищою, бо свідомо опрацьованою і унормованою, інтегруючою в процесі консолідації нації і інтегрованою за умов його завершення, але диференціюючою і диференційованою за відсутності таких умов.

Якщо національна мова як уявний інваріант, тобто синтез структурних елементів, у нації переважно одна, то літературна мова як мовна дійсність при політичному роз'єднанні нації може бути дво- і більше варіантною (як іспанська чи англійська), тобто неоднорідною на всіх структурних рівнях, а така неоднорідність не постулюється, а доводиться.

Цікавий факт

Першою пам'яткою, яка відбивала усі фонетичні та морфологічні особливості української літературної мови, вважають Пересопницьке Євангеліє (1556-1561).

Щоправда, окремі фонетичні риси української мови виявляються у писемних пам'ятках ранішого часу, зокрема Галицько-Волинському літописі (XIII ст.).

Дві форми літературної мови

Сучасна українська літературна мова функціонує у двох формах, зокрема:

1)

Усна форма літературної мови – первинна, що характеризується більшою довільністю в дотриманні літературної норми, певними вільностями в побудові висловлювань.

Перевага усної форми літературної мови – повніше, ніж писемна, відбиває всі закономірності мови. Тож в процесі вивчення мови потрібно орієнтуватися насамперед на усну її форму.

2)

Писемна форма літературної мови – вторинна, що виникла й ґрунтується на усній мові.

Перевага писемної форми літературної мови – більш регламентована і менш терпима до будь-яких відхилень від норми.

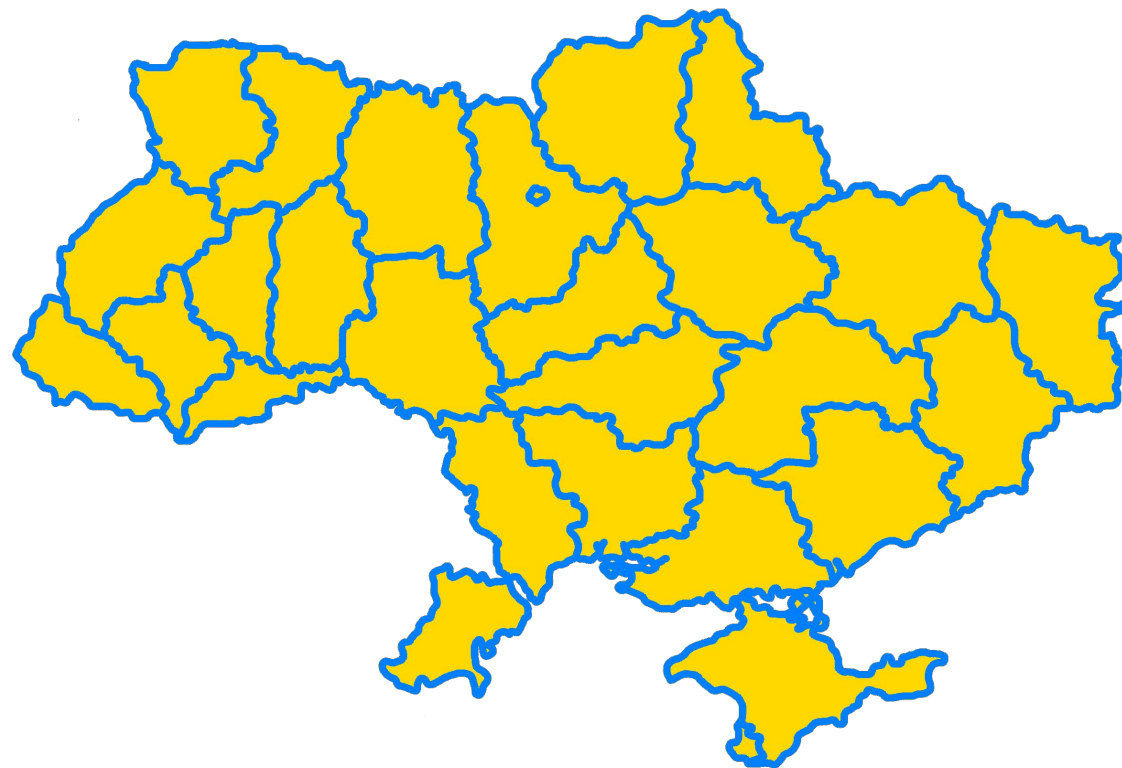
Недолік писемної форми літературної мови – в деяких випадках може спотворювати справжнє звучання окремих мовних одиниць внаслідок недосконалості буквеного позначення звуків на письмі.

«Умійте любити й захоплюватися. Життя надто нетривке, аби витратити його на заздрість і самоїдство. Зумійте розпізнати Господнє призначення на землі й справдити його. Ото і є щастя»

Віктор Баранов

Дякую за увагу!

Джерела:

<https://svyat.kyivcity.gov.ua/news/8320.html>

<https://studfile.net/preview/5721435/page:3/>

<https://l-ponomar.com/suchasna-ukrayinska-mova-natsionalna-literaturna/>

https://pidru4niki.com/1014082747597/dokumentoznavstvo/ukrayinska_natsionalna_lite_raturna_mova_tendentsiyi_rozvitku_ukrayinskoyi_literaturnoyi_movi

<https://zbruc.eu/node/1251>